

Framtíðarvónin.

Grönlandsrættindini og ríkisborgarskapurin.

Loysing er ein stóða, ein hevur loyvi at hava. Men tá ið ein vil hava fólk til at fylgja sær at gera leyst frá Danmark og seta eitt föroyskt ríki á stovn, eigur ein at vera sannur í frágreiðsluni viðvíkjandi treytunum ella tí, sum stendst av loysingini.

HIN FYRSTA FYLGJAN

ella treytn við loysingini er, at vit missa bú- og virkisrættin í Danmark og innanfyri 3 míla markið í Grönlandi.

Hetta má vera einum og hvørjum veljara av loysingini fullkomuliga greitt. Her er eingin munur á, um valt verður við fólkaflokkinum ella við tjóðveldisflokkinum. Báðir hesir flokkar eru loysingarflokkar. Tjóðveldisflokkinn ivast eingin í. Hin hevur verið ullintur viðhvørt. Men nú til hetta valið er stóðan klár. Fyrsti maður á fólkaflokkslistanum í Klakksvík, Hákon Djurhuus, segði bart út á fundi í Klakksvík, at fólkaflokksins mál við hesum vali var at igjögnumføra fólkaavgerðina 14. september — og hon var full loysing frá Danmark. Th. Petersen hevur skrivað tað sama í „Dagblaðnum“.

Loysing frá Danmark er sum sagt samstundis avskrivning av øllum virkis- og búrætti innanfyri 3 míla markið í Grönlandi.

At kasta hendan virkis- og búrætt frá sær vil fyrst og fremst raka hin arbeiðandi mannin, fiskimannin og arbeiðsmannin. Tað mátti verið nógv fyrri at gjørt hetta júst nú, tá ið Grönland er við lóg vorðið eitt opið land fyri föroyskum fiski- og arbeiðsmonnum, so skjótt sum kongur setur ta av ríkisdegnum samtyktu lóg í gildi.

SÖLUSKIPANARSAMRÁÐINGAR. NAR BYRJA

Okkara fólkatingsmaður P. M. Dam var imóti, at föroyingar skuldu verða noyddir at selja allan í Grönlandi veiddan fisk igjögnum eitt fyrri grönlandingar, danir og föroyingar á stovn sett fiskasölufelag, tí vit høvdu okkara egnu Föroya fiskasölu, og hann mælti eisini imóti, at vit föroyingar skuldu vera noyddir at gelda somu avgift sum grönlandingar og danir til ein grunn, ið skal verða at taka til í niðurgongdartíðum. Hann bað um, at fiskivinnufelgini, okkara landstýri saman við fólkatingsmonnum máttu fáa høvi til, áðrenn lógin varð sett í gildi fyrri föroyingar, at samráðast við statsministerið, ríkisdagsins grönlandsnevnd og grönlandingar um eina serskipan fyrri föroyingar, sum teir kundu vera glaðir við.

Státsministerin og aðrir tóku væl undir við P. M. Dam og lovaði at hesar samráðingar skuldu verða upptiknar, og státsministerin segði, at hann vildi gera sitt allrabesta fyrri at koma til eina skipan, sum allir partar kundu verða samdir um og fegnir við.

Hetta kann verða váttað av ríkisdagstíðindi.

TAÐ ER TÍ EITT MISTAK AV RÍKSUMBOÐSMANNINUM

at skriva í „Dimmaletting“ ein úrdrátt av stóðuni, sum hon upprunliga varð tilkætlað dónum og grönlandingum viðvíkjandi sölu av allari veiðu haruppi í Grönlandi hjá teimum, sum í kraft av ríkisborgararéttinum koma at hava rætt til at veidda allastaðni, inni á fjórðunum

sum uttanfyri uttan samstundis at undirstrika, at tað av øðrum av teim föroysku fólkatingsmonnum varð mótmælt, at henda serliga söluskipan skuldi verða sett í gildi, áðrenn nevndu samráðingar vóru fyrst farnar fram, og at státsministerin lovaði hesar samráðingar eins og at gera sitt besta fyrri, at föroyingar kundu fáa ta skipan, teir kundu vera nøgdir við.

Nú hava menn frá fiskivinnufeløgnum fingið boð um, at hesar samráðingar skulu byrja.

Vit ivast ikki í, at við tí góða vilja, sum státsministerin hevur sýnt fyrri at skapa föroyingum tey bestu korini, og við tí tilsoðn, sum givin er frá grönlandskum myndugleikum og grönlandingum um vælvild móti föroyskum ynskjum, vil ein sameind og vinarligsinnad stóða frá föroyskari síðu á ein ella annan hátt vinna sémdir, sum vit kunnu taka við og verða nøgdir við.

Samráðingarboð eru nú send fiskivinnufeløgnum.

Av hesum sæst, at tað er ikki rætt, tá ið „Dagblaðið“, „Dimmaletting“ og S. P. Zachariasen á fundi í Klakksvík kasta Dam fyrri, at hann ikki hevur vart föroyskar interessur viðvíkjandi sölu av fiskinum, föroyingar koma at veidda uppi í Grönlandi, innanfyri sum uttanfyri.

Tá ið „Dagblaðið“ beinanvegin verður við at trúttu inni lesarar sin-

ar, at Dam skal hava verið við til — og kanska enn tá fingið í lag — at föroyingar skulu koma undir tann grönlandska söluringin, er tað einki minni enn ein grov ósannind fyrri at villileiða fólkíð frammanfyri einum vali.

Dam kann vera glaður og stoltur av at kunna siga, at hann hevur verið uppi í samráðingunum, sum bóru við sær,

at grönlandsstongilin nú er brotin, Grönland brátt eitt opið land fyrri föroyingum á javnt við dónum,

at föroyingar á javnt danir koma at hava sama rætt allastaðni í Grönlandi sum grönlandingar sjálvir,

at státsministerin eftir hansara áheitan í fólkatínginum vil samráðast um at royna at fáa í lag eina serstöðu fyrri föroyingar viðvíkjandi söluskipanini.

Grönland er framtíðarvónin hjá föroyingum.

Allir, ið vilja varðveita föroyingum fullan bú- og virkisrætt í Grönlandi, eiga at velja javnaðarmenn tann 8. november 1950.

Allir sum velja fólkaftokkin ella tjóðveldisflokkinn eru imillum teirra, ið við eini loysing úr ríkisfelagsskapinum avskriva föroyinganna virkis- og búrætt í Grönlandi.

Hvør?

Fiskimenn og arbeiðsmenn!

Hvør er tann einasti flokkur, sum í øllum málum hevur verið 100 pst. við tykkum?

Hvør var tann flokkur, sum reisti málið um minstuløn og procentligan ágóða til fiskimenninar undir krígunum?

Hvør var tann flokkur, sum reisti málið um fulla dýrtíðarviðbót til arbeiðararnar (eittoyralógina)? Og hvørjir flokkar vóru imóti? Og hvør flokkur gekk ongatið við til hesa viðbót?

Hvør flokkur reisti málið um lönjavnargrunnin?

Hvør flokkur var tað sum reisti málið um forskotsrindanina?

Hvør flokkur var tað sum reisti málið um Tryggingarsambandið sum hevur spart Föroyum 7—9 milliónur?

Hvør flokkur var tað sum ár eftir ár, ferð eftir ferð setti uppskot um at vegarbeiði skuldi metast við somu lön sum privat arbeiði og ikki sum hevur verið við 120 oyru ov lítið um tíman ella 9 kr. og 60 oyru ov lítið í ein 8 tíma dag? Og hvørjir vóru teir flokkar, sum hvørja ferð feldu hetta málið?

Hvør flokkur var tað, sum reisti málið um, at fiskimenn skuldu fáa helmingin av stjórnar- og umboðsnevndarlínum Föroya Fiskasölunnar? Og hvørjir flokkar feldu hetta uppskotið ferð eftir ferð og ripaðu hurðarnar aftur á næsarnar á fiskimanninum?

Hvør flokkur var tað, sum reisti málið um, at fiskimenn skuldu hava frábýtsrætt við øllum fœrum og í allari vinnu? Og hvørjir flokkar vóru teir, sum feldu hetta uppskotið?

Hvør flokkur var tað, sum reisti málið um at allir fiskakeyparar skuldu avrokna fiskimanninum beinleiðis igjögnum annað av hansara feløgum, so reiðarin ongatið skuldi fáa hond á fiskimannsins parti? Og

hvørjir flokkar feldu hetta uppskotið?

Hvør flokkur reisti málið um, at eingin reiðari ella útgerðarmaður skuldi kunna pantseta fiskimannsins part uttan fiskimannsins samtykki? Og hvørjir flokkar feldu hetta uppskotið?

Hvør flokkur var tað, sum reisti málið um Vinnulánsgrunnin?

Hvør flokkur var tað, sum reisti málið um hin sociala grunnin?

Hvør flokkur hevði figgarleiðsluna, tá 10 ára havnaættlanin vóru gjörðar? Og hvør flokkur var imóti innitökunum til hesar byggætlanir? (Fólkaftokkurin var at byrja við hærðasti móttíðumaður móti hesum innitökum — tað var fyrstu ferð, ið uppskot lá frammi um ein sterkari vaksandi skattaskala fyrri tær stóru innitøkurnar).

Hvør flokkur hevur reist málið um ein serligan ríkmannaskatt? Og hvørjir flokkar feldu hetta málið?

Hvør flokkur var tað sum reisti málið um at dýrtíðarviðgera tær fyrstu 6000 krónurnar, og at eingin skuldi hava rætt til at taka meiri frá enn hesa dýrtíðarviðgerð, ið liggur um 3700 kr., so stórmaðurin ikki slapp undan skatti, sum tilfelli er nú, men mátti borið skatt av sínari fullu inntöku? Men hvørjir vóru teir flokkar, sum feldu hetta uppskotið og vardu ríkmannin, so hann framvegis kundi sleppa at vera skattafriur?

Hvør flokkur hevur líka síðani 1930 barst fyrri, at gomul, sjúk og avlamisfólk skulu fáa somu forsoarg som gomul, sjúk og avlamisfólk fáa úti á landinum í Danmark? Men hvørjir vóru flokkarnir sum líka til 1948 bardust imóti hesum?

Hvør flokkur var tað, sum longu í 1944 legði fram eitt fullfígga uppskot um endurnýggjan av okkara skipafloata soleiðis, at tað skuldi verða nýggj skip, 25 trolarar, snurravádsskip og trol- og línuskip, ið skuldi verða bygd heldur enn at keypa gamalt, og sum samtiðis vísti á, hvussu keypspeningurin kundi

Setið

við

LISTA

C

vera fingin til vega? Og hvørjir vóru flokkarnir sum feldu hetta stórbara uppskot?

Hvør flokkur var tað, sum skrivaði „Vina- og frælsisbrevið“ ið at kalla orðrætt varð gjørt til lóg og okkara stjórnarskipan?

Hvør var tann flokkur, sum longu í 1931 settu fram uppskot um, at okkara flagg við lóg skuldi verða góðkent uttanfyri trýmílamarkið? Og hvørjir vóru teir flokkar, sum ikki vildu styðja hetta uppskotið? (Ótrúligt, men satt er tað, at sjálvstýrið við Jóannes Paturssyni á odda var ein flokkurin, sum var imóti!)

Hvør flokkur er tann, sum hevur haft uppskot um, at landið skuldi taka alt bankalagið? (Ótrúligt, men satt er tað, at fólkaftokkurin við Th. Petersen á odda, var ein flokkurin, sum var imóti!)

Hvør flokkur reisti málið um, at fiskimenn í Föroyum skuldu fáa tubbaksoðn eins og fiskimenn fáa alla staðni í heiminum? Og hvørjir flokkar feldu hetta uppskotið?

Er tað tykkum greitt, at sambandsmenn við Jóhann Poulsen og Andr. Samuelsen fyrri flokkinn skrivaðu undir, at teir vildu vera við javnaðarmonnum at taka einkarinnflytan av oljuni og yvirtaka Föroya Banka? Men teir brutu undirskrift sína. Teir brutu orð sitt. Teir feldu málið tá ið javnaðarflokkurin á tingi setti uppskot um tað?

Er tað tykkum greitt, at Th. Petersen við einum meirluta av fólkaftokkinum alla tíðina hevur barst imóti, at landið skuldi keypa oljubingini í Söldarfirði og taka oljusöluna? Fyri at forða hesum aftraði hann seg ikki við at siga, at tað bar ikki til at fáa botnoljuna upp úr teimum, og at oljubingini tí vóru ónyttilig.

Vita tit, at Th. Petersen av fullum álvara bjóðaði sær ella sínum hvalaveiðufelag at keypa oljubingini í Seyrvági fyrri at rulla tey oman á sjógv og föra tey burtur úr Seyrvági til hansara hvalastöðir?

Vita tit, at tað vóru sambandsmenn á tingi, sum komu fram við hinum ræðuliga tolluppskotinum, ið fylti at kalla alla „Dimmaletting“, og at tað vóru teir og fólkaftokksmenn sum viðtöku henda mikla toll, men at javnaðarmenn mótmælti hesum tolli harðliga og greiddu ikki atkvøðu fyrri honum?

Og hóast hetta er tollveruleikin, ið kann verða prógvaður í tingtíðindum, smæðist „Dimmaletting“ ikki við beinanvegin at ljúgva fyrri fólk, at tað eru javnaðarmenn, ið saman við fólkaftokkinum, sum leggja tollbyrðirnar á fólkíð?

Prestar! Tit sum eru sannleikans umboðsmenn, hvussu kunnu tit skriva guds orð í eitt tilfikt blað?